

Samen sterk beginnen!



Basistraining Dijken, Kabels & Leidingen

23 juni 2022

Welkom!

Basistraining Dijken, Kabels & Leidingen

Samen sterk beginnen

Procesbegeleider:
Geert Roovers

Facilitatoren:
Nisa Nurmohamed, Paul Kassenberg, Klaas Puister en Martin Schepers

Programma

“Wereld” van netbeheerders en waterkeringbeheerders -

Nisa Nurmohamed en Paul Kassenberg

Belangen in de “wereld” van netbeheerders en waterkeringbeheerders -

Geert Roovers

Verkenningfase - *Klaas Puister*

Lunch

Planvoorbereidingsfase - *Martin Schepers*

Realisatiefase - *alle sprekers*

Afronding en evaluatie

Borrel

Van POV K&L naar: Strategische Samenwerking Water- en Netbeheerders (SSWN)



Basistraining Dijken, Kabels & Leidingen

Nisa Nurmohamed

23 juni 2022

Hoe het begon....

**Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders**

Kader: Hoogwaterbeschermingsprogramma

- Kabels en leidingen toprisico in dijksterkingsprojectenprojecten:
 - Altijd 'gedoe'.
 - Kost veel tijd, geld en frustratie.
 - Water- en netbeheerders te laat samen aan tafel.



Project Overstijgende Verkenning Kabels & Leidingen (2017-2020)

- Verbinding van werelden van water- en netbeheerders
- Veiligheidsrisico's zoveel mogelijk beperken.
- Bijdragen aan zorgvuldige en toekomstbestendige oplossing tegen de laagst maatschappelijke kosten.
- Werkwijze: vraag gestuurd, behoefte uit de praktijk is leidend.



Veilige dijk én veilige K&L

Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders



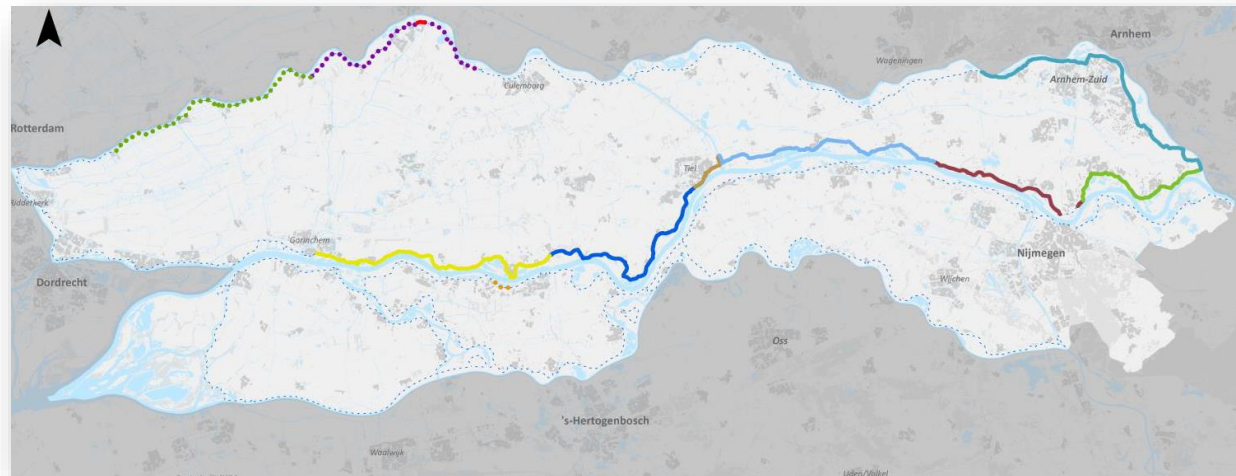
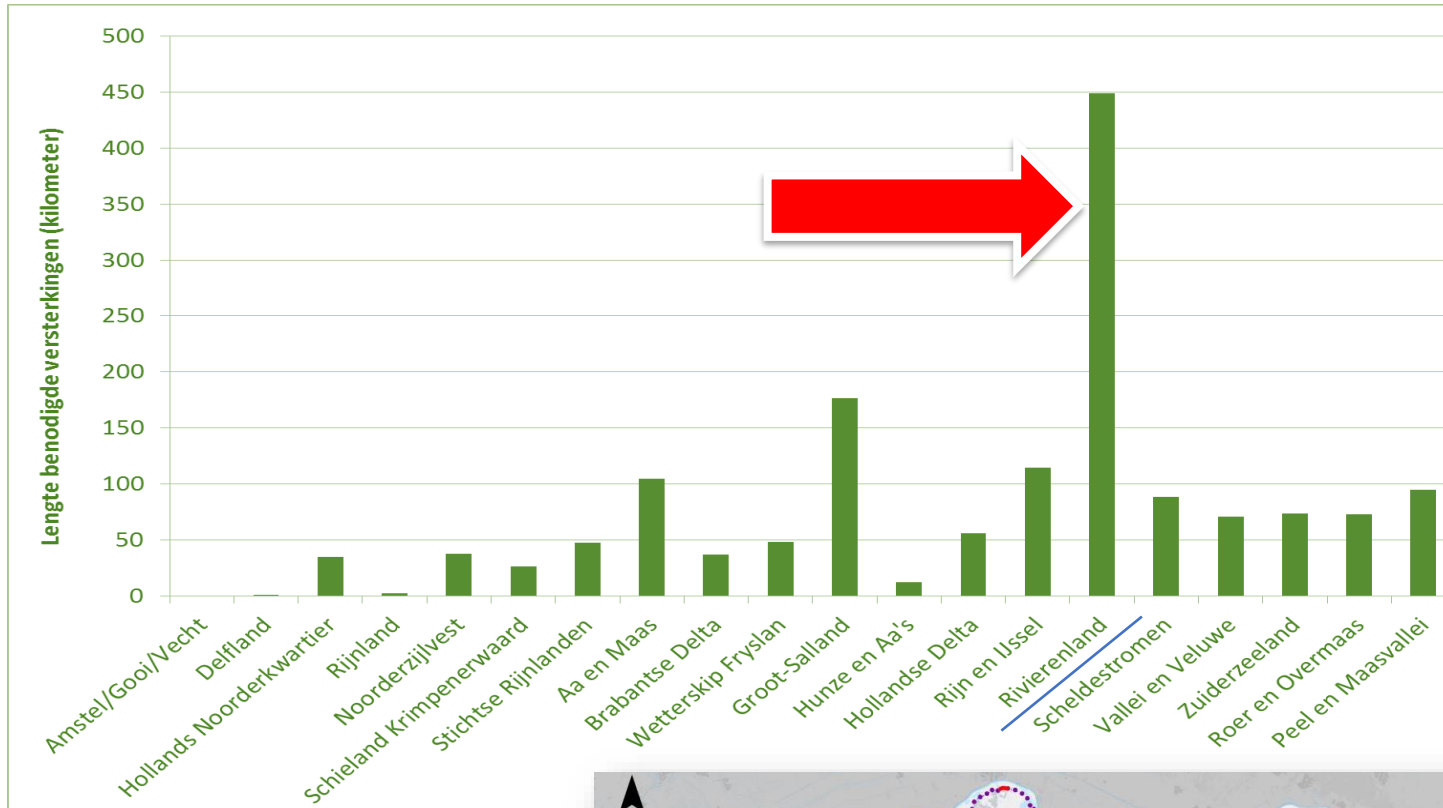
Waterveiligheid



Leveringszekerheid

Opgave waterschappen

Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders



Opbrengst POV K&L

Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders

Blijvende verbinding water- en netbeheerders



SSWN



POV
K&L



HWBP

Innovatieve rekenmethodiek:
Veiligheidsraamwerk K&L

Organisatie SSWN

Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders



UNIE VAN
WATERSCHAPPEN



Yolande van der Meulen
voorzitter



Jeroen Zanting



Marc de Zwaan



Walter van der Meer



Richard Jorissen



Erik Wagener



Belang interactie dijk en K&L

Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders

Elkaars denkracht benutten

- Werelden verbinden op alle niveaus

Eisen dijk en K&L op elkaar afstemmen

- Elkaars expertise inzetten

Samen starten

- Persoonlijke gedrevenheid en enthousiasme benutten

Samen oplossingen uitwerken

- Soepel proces en lage kosten



Waterkering en (aard)gasleidingen Een langdurige relatie



Basistraining Dijken, Kabels & Leidingen

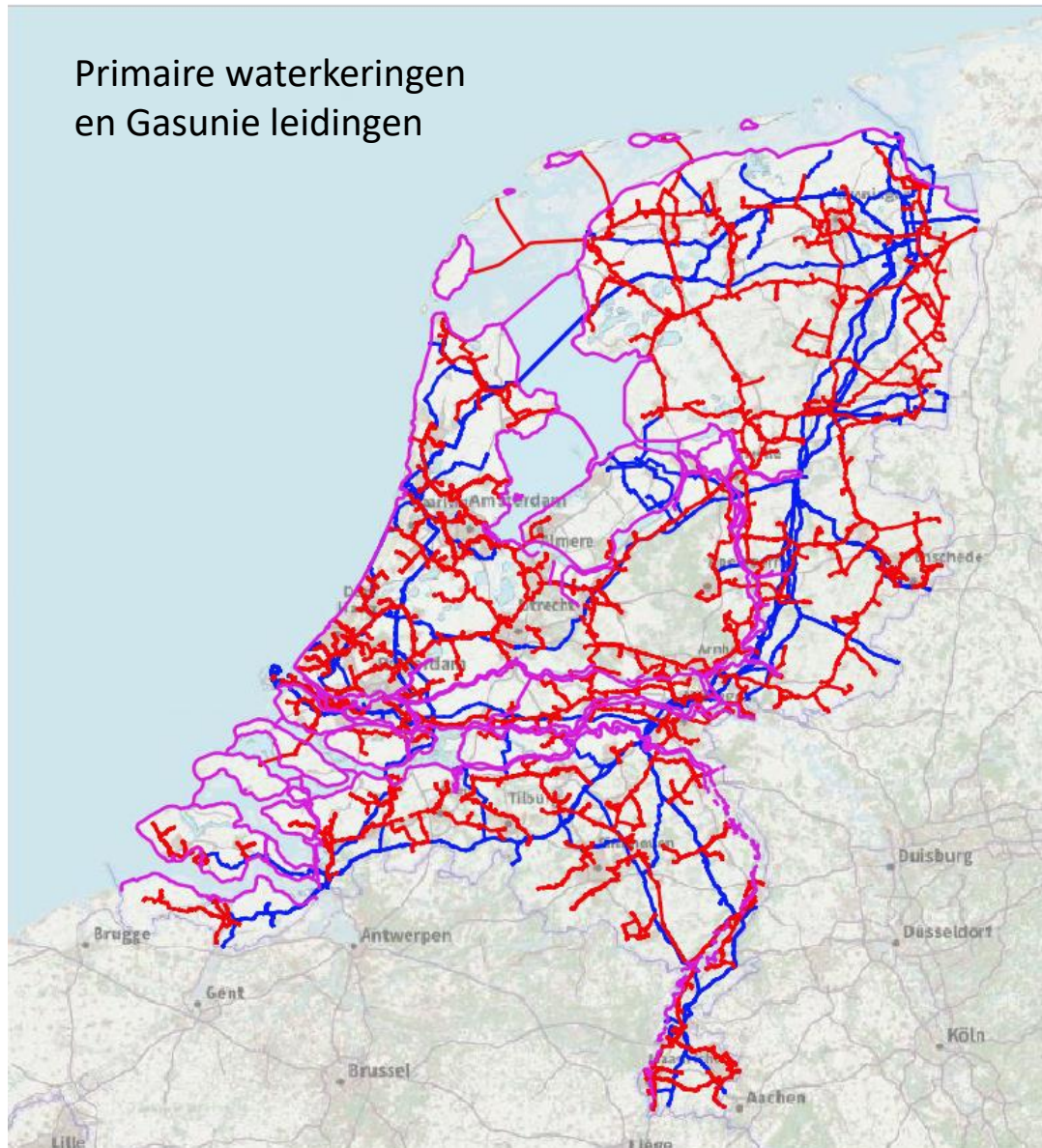
Paul Kassenberg

23 juni 2022

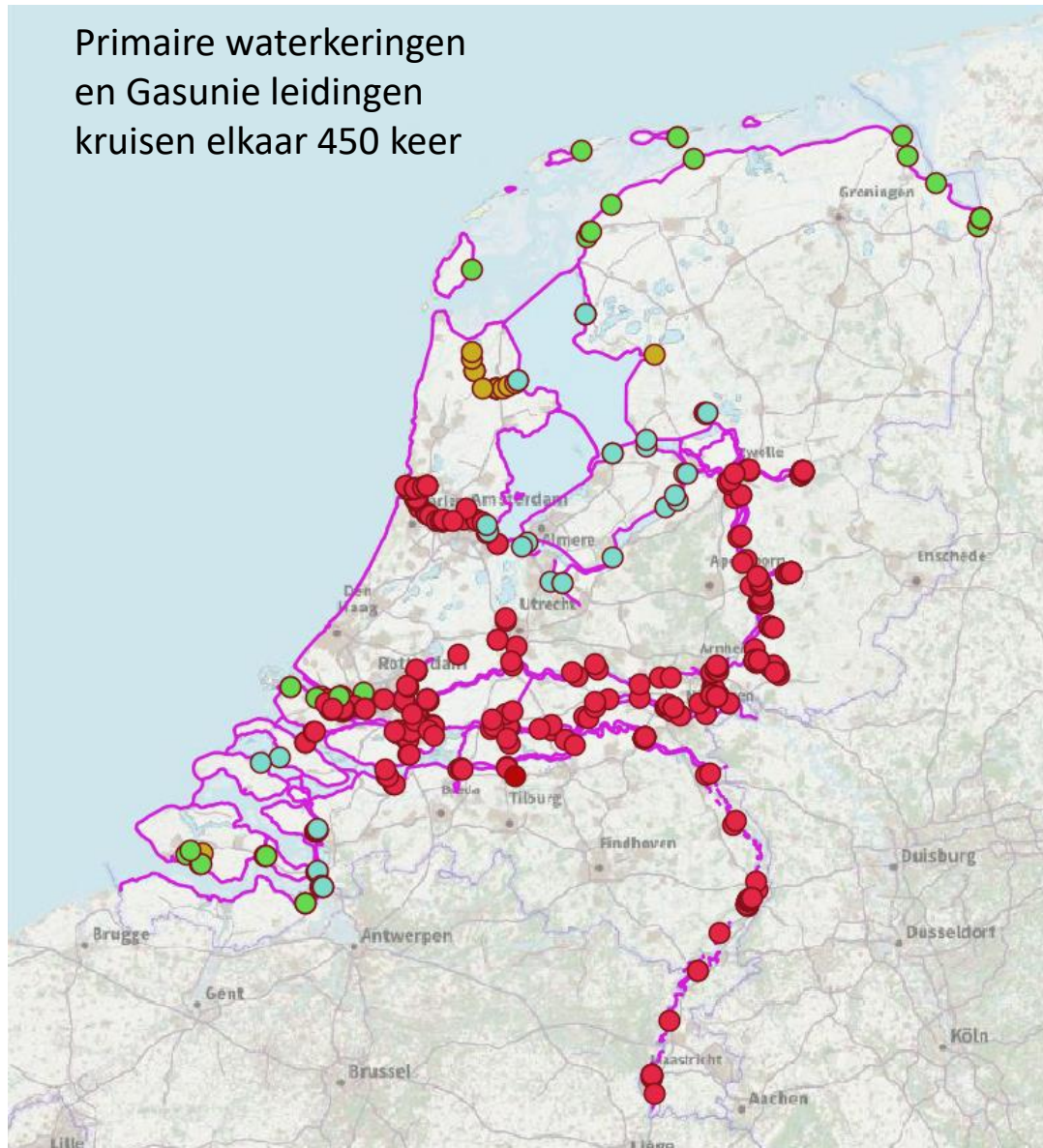
Primaire waterkeringen



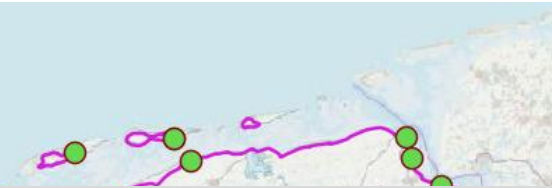
Primaire waterkeringen
en Gasunie leidingen



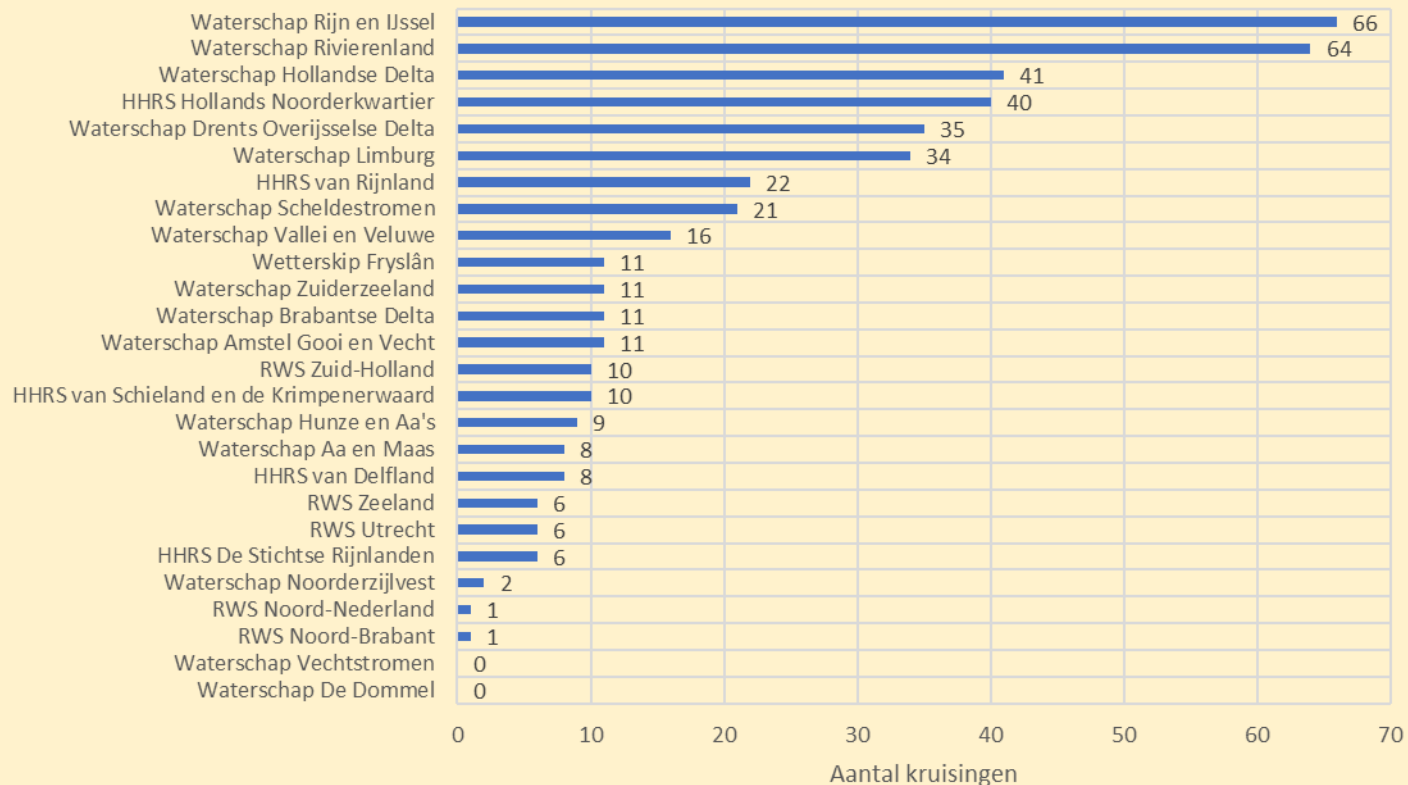
Primaire waterkeringen
en Gasunie leidingen
kruisen elkaar 450 keer



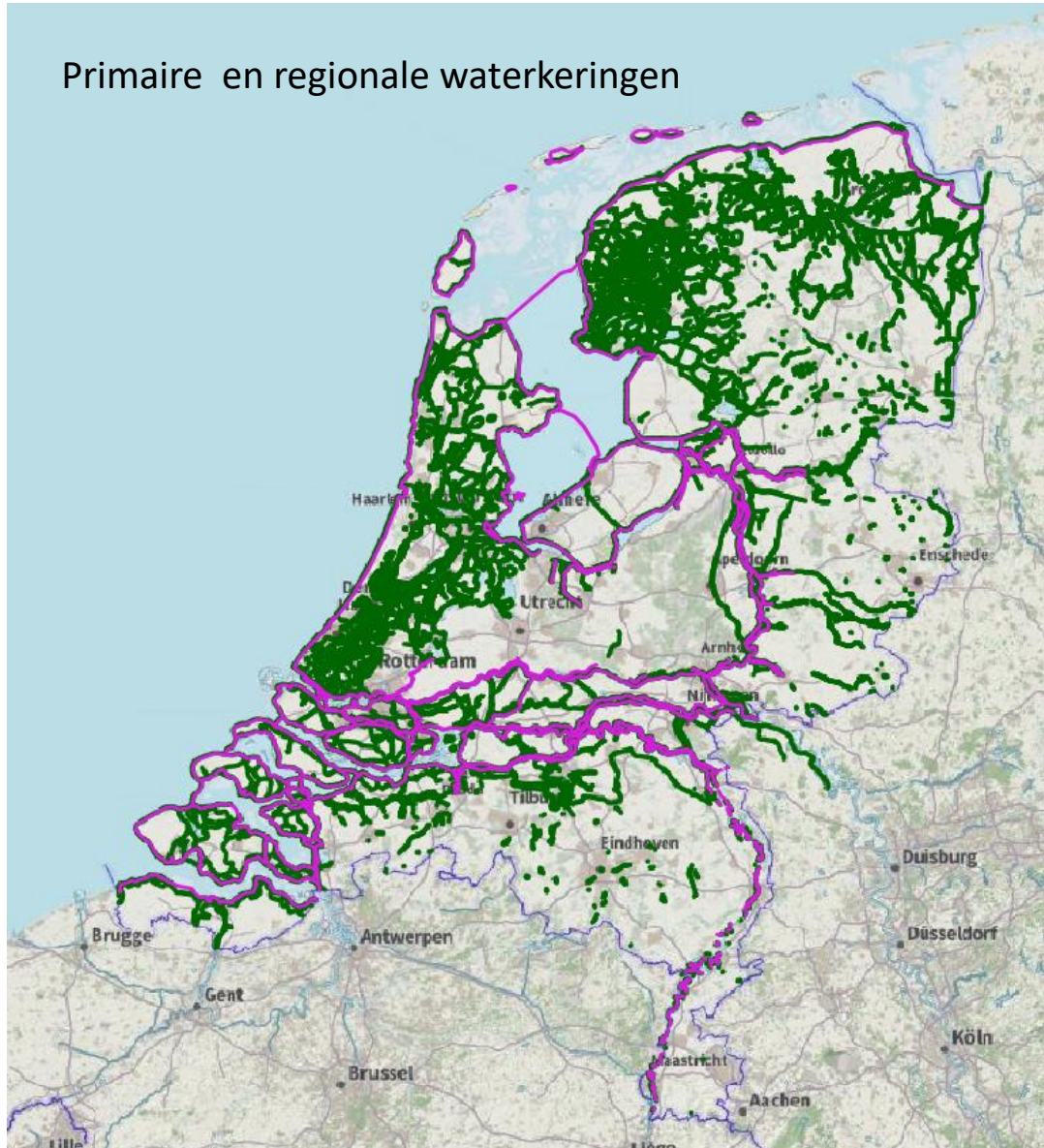
Primaire waterkeringen
en Gasunie leidingen
kruisen elkaar 450 keer



Kruisingen van Gasunie leidingen met primaire waterkeringen



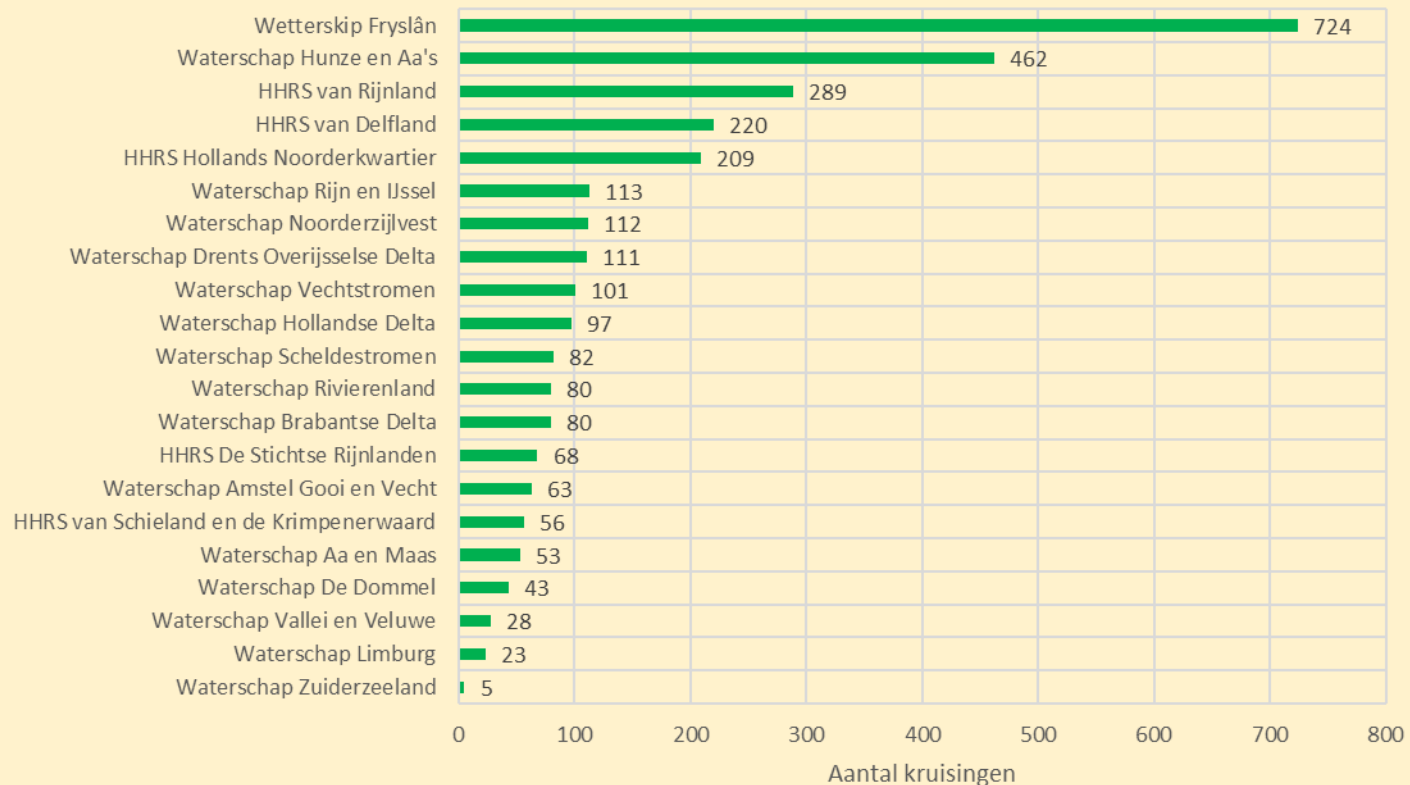
Primaire en regionale waterkeringen



Regionale en overige waterkeringen
en Gasunie leidingen
kruisen elkaar ruim 3000 keer



Kruisingen van Gasunie leidingen met regionale waterkeringen



Projecten voor de energietransitie

Elektriciteitsnet

+

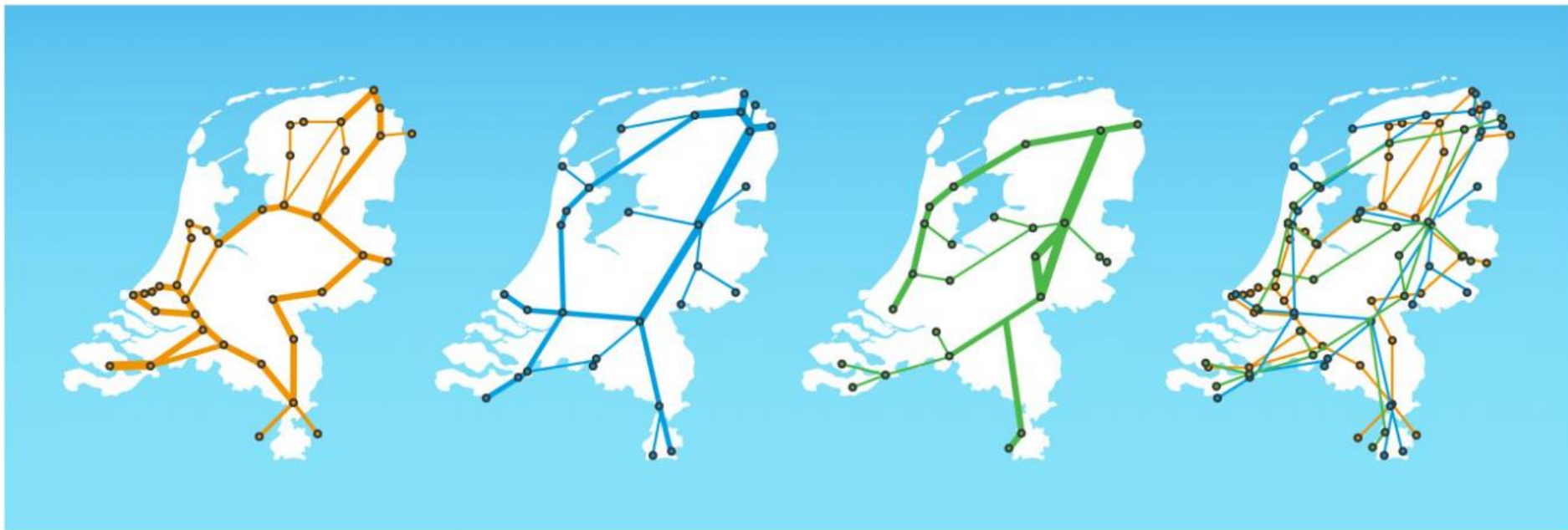
Waterstofnet

+

Gasnet

=

Gecombineerd net

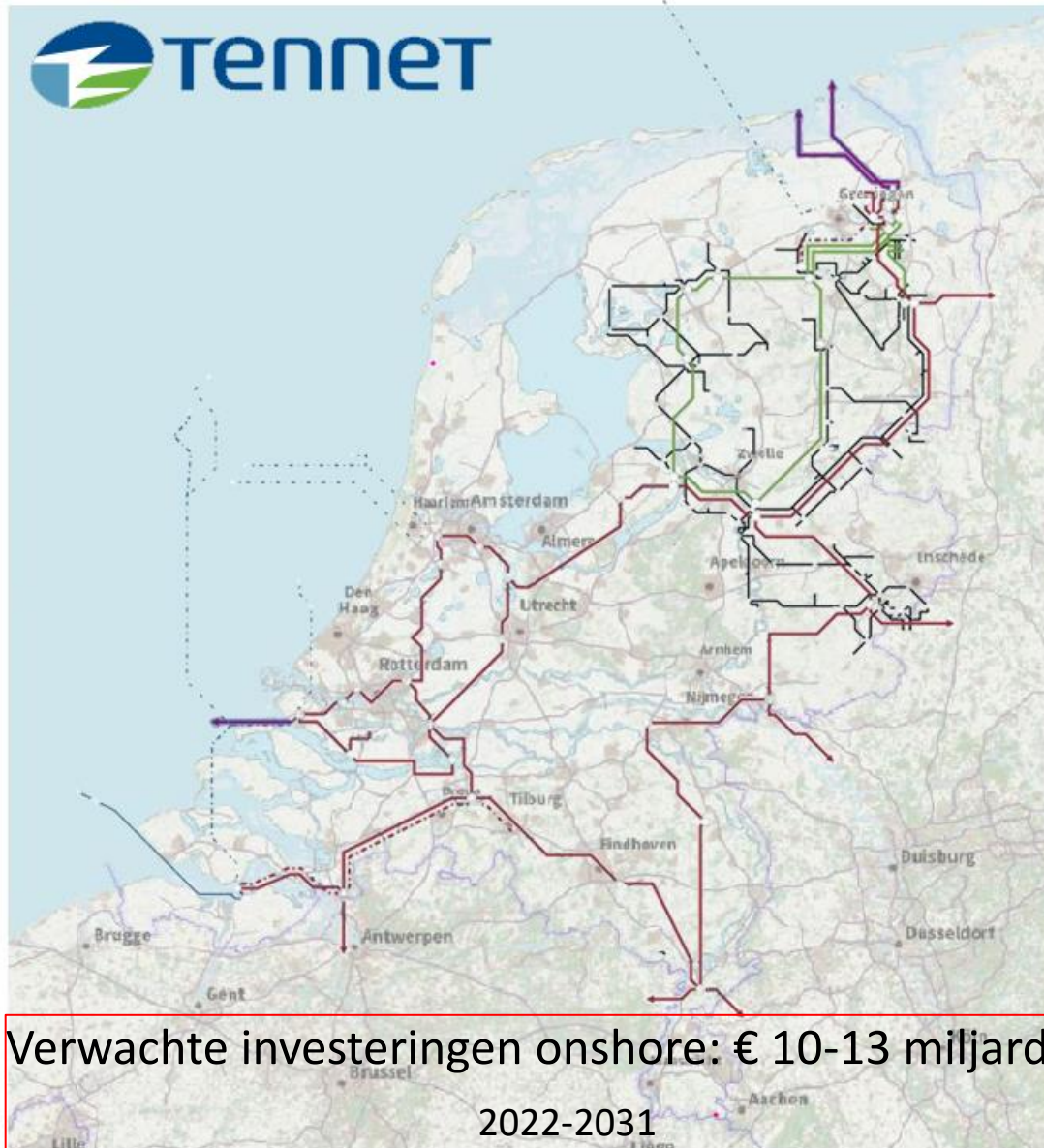






Verwachte investeringen: ca. € 7 miljard
2022 - 2031





Verwachte investeringen onshore: € 10-13 miljard

2022-2031



OMGEVINGSLOKET

Gasunie Omgevingsloket

Heeft u een vraag over Gasunie in de omgeving? Dan bent u bij het Omgevingsloket op de juiste plek. U kunt hier zaken direct regelen, informatie vinden over onze leidingen en met ons in contact komen. Wij staan voor u klaar!

www.gasunie.nl/omgevingsloket

VOOR IEDEREEN DE JUISTE INFORMATIE

Wij staan voor u klaar

Belangen in de wereld van netbeheerders en waterkeringbeheerders



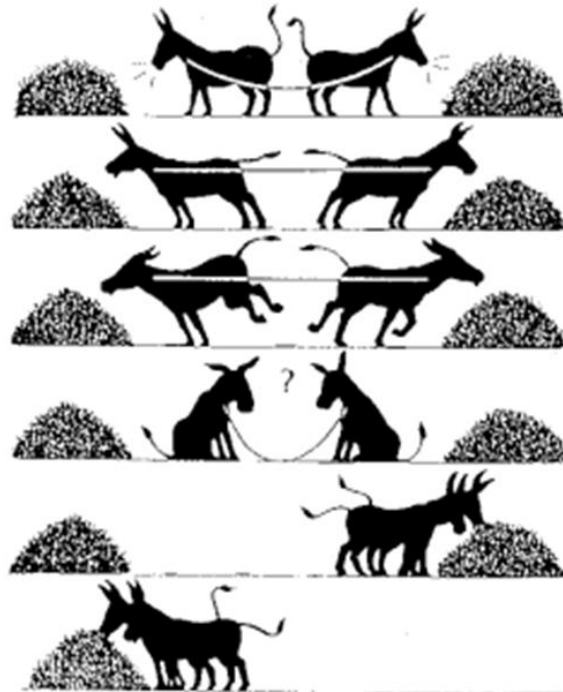
Basistraining Dijken, Kabels & Leidingen

Geert Roovers

23 juni 2022

Theorie: van standpunt naar belang

Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders



- Standpunten zorgen voor patstelling
- Belangen volgen uit waarden, normen en behoeften.
- Klassiek onderhandelen gaat om winnen vs. verliezen.
Jouw winst gaat ten koste van de ander. *Als ik mijn hooi kan eten, lukt jou dat niet*, zero – sum game
- Vanuit belangen onderhandelen leidt tot onverwachte mogelijkheden ...
- ... en vertrouwen:

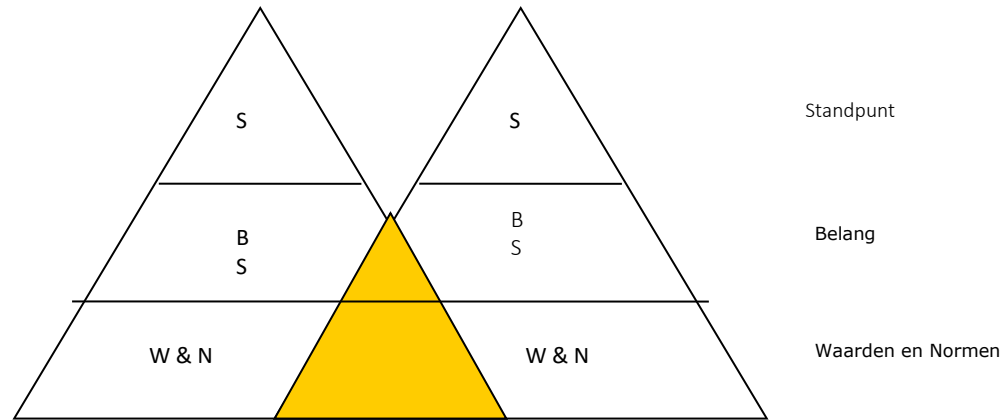


Theorie over belangen en behoefte i.r.t. veiligheid

- **Leren kennen** weten wie de ander is
- **Begrijpen** begrijpen hoe een ander denkt en tegen zaken aan kijkt
- **Waarderen** hechten aan de mening van een ander
- **Vertrouwen** vertrouwen hebben in de inbreng van de ander
- **Samenwerken** samen een beter resultaat bereiken

Op zoek naar de gouden driehoek!

Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders



De gouden driehoek van het gemeenschappelijke belang

Dit vraagt om:

- Actief luisteren
- Scheidt mensen van problemen
- Géén oordeel (OMA op de achterbank!)
- Zoek mogelijkheden voor wederzijds voordeel
- Beoordeel mogelijkheden objectief, vóóordat je kiest.

Samen sterk beginnen Verkenningfase



Basistraining Dijken, Kabels & Leidingen

Klaas Puister

23 juni 2022

Klaas Puister

- Loopbaan

- Hogeboom Spijkenisse
- Baas Projects
- Van Gelder Verkeerstechniek
- GOconnectIT – projectleider K&L

Waterschap Drents Overijsselse Delta
Adviseur K&L



Direct samen aan tafel

Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders

Convenant Kabels en Leidingen in waterkeringen

Ken en respecteer elkaars belang



Informeer elkaar vroegtijdig



UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Convenant
'Kabels en leidingen in waterkeringen'

Unie van Waterschappen en
Platform Netbeheerders



WAAROM
MOEILIK DOEN
ALS
HET SAMEN KAN
Loesje



Kennismaken...

Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders

- Met wie heb je te maken?
- Waarmee heb je te maken?
- Hoe kom ik hier achter????



Maak **persoonlijk** kennis, ga op bezoek en **in gesprek**, leer elkaar en elkaars **belangen** kennen, wissel (toekomst-)plannen uit, deel vragen en **behoefes**, etc., etc....

En doe dit met **ALLE** betrokken netbeheerders





Verkenningfase:
Direct samen
aan tafel



ProRail



Direct samen aan tafel

Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders

De K&L expert, adviseur of specialist



Expertise + 1^e aanspreekpunt voor het project
(waterschapper ??)



Trust Me,
I'm An Expert

Beleid en regelingen:

Keurzones / NEN3650/3651

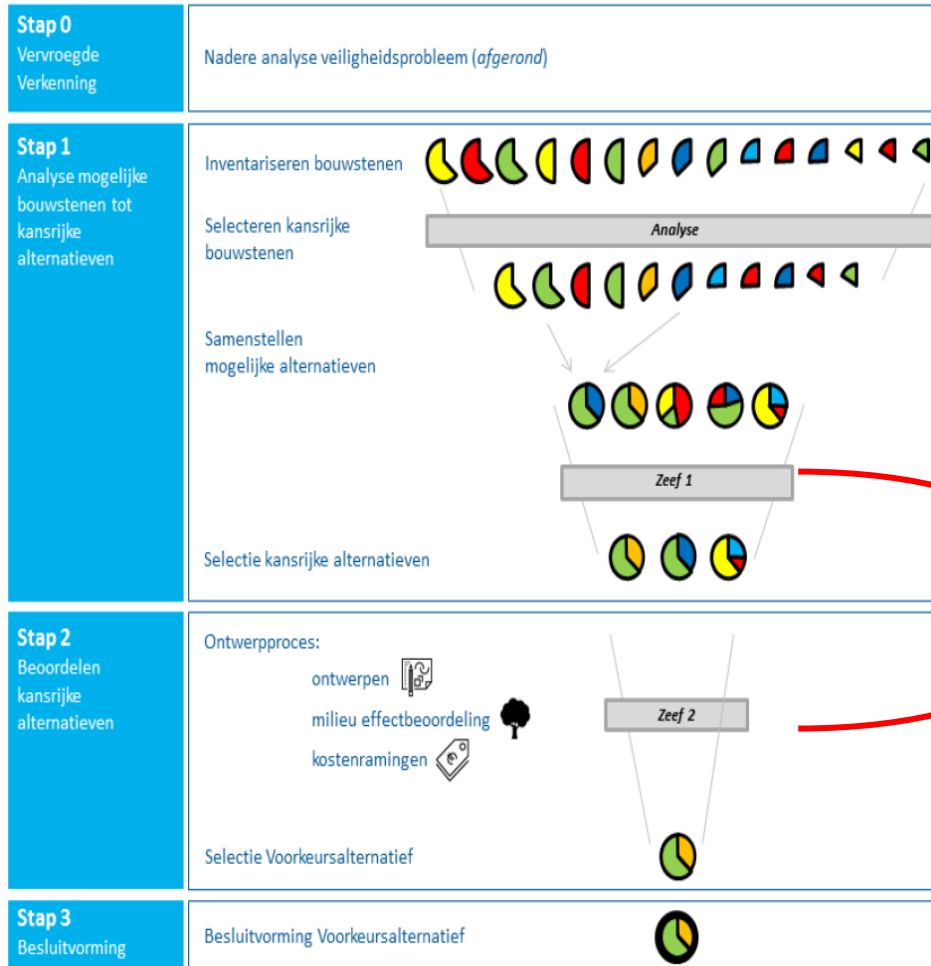
Nadeelcompensatie (NKL1999 (of afgeleide), Tw, UVP)

Vergeet niet:

Vergunningverlening & beheerder van de kering



Proces dijkverbetering



Samen sterk beginnen

Kennismaken

Inventarisatie K&L

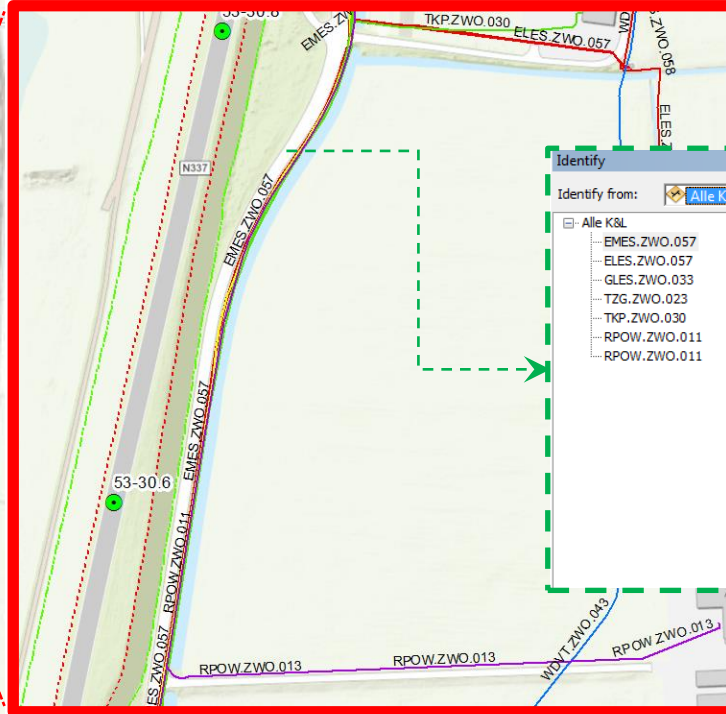
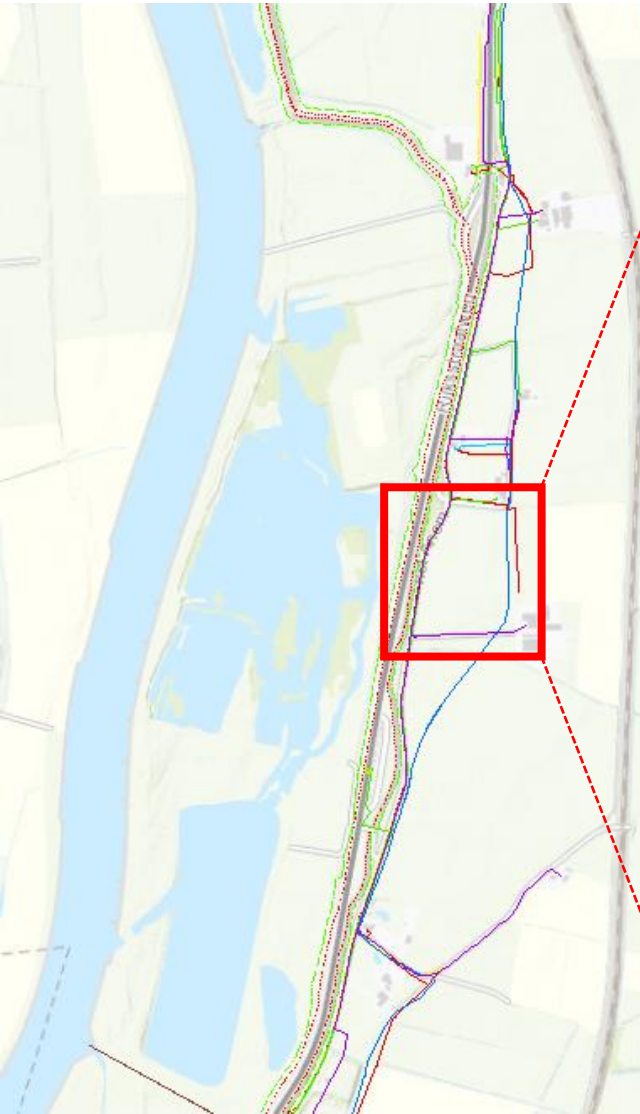
Opgave K&L

Afweging alternatieven

Inventarisatie Kabels en Leidingen

- KLIC-melding
- Aanvullen met (betere data) van netbeheerder

TIP: Gebruik GIS!



Identify

Identify from: Alle K&L

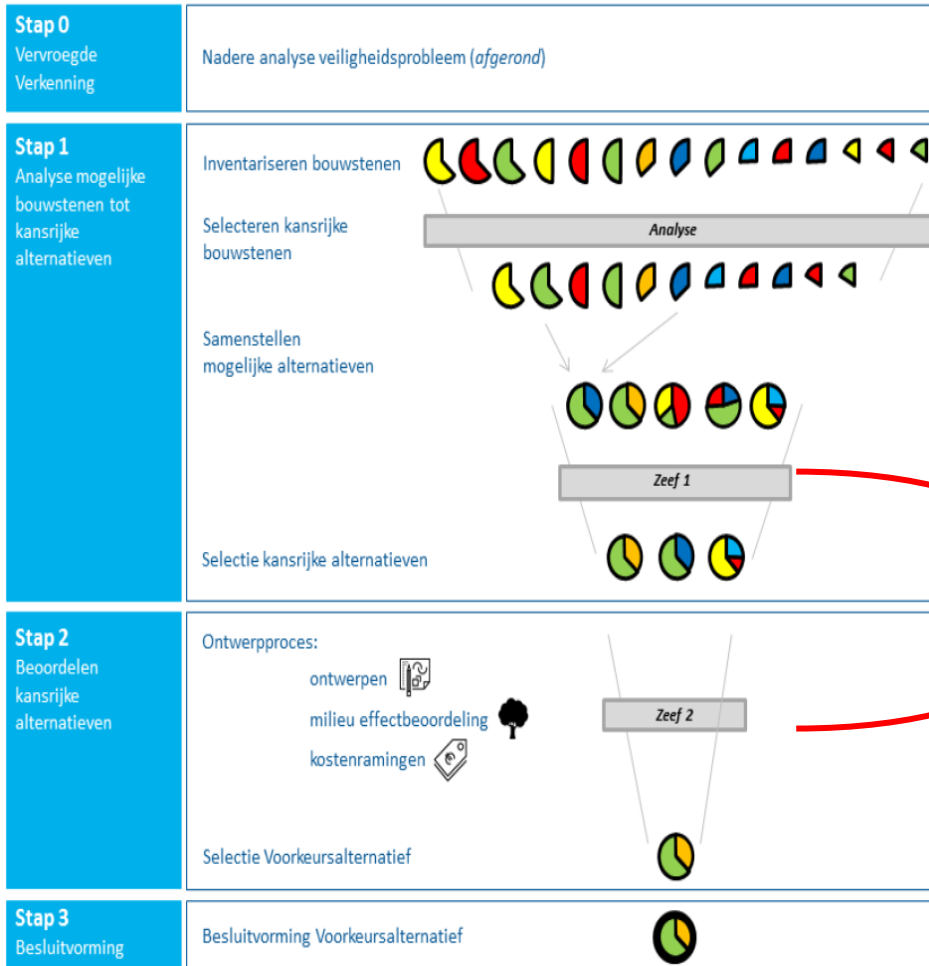
Alle K&L

- EMES.ZWO.057
- ELES.ZWO.057
- GLES.ZWO.033
- TZG.ZWO.023
- TKP.ZWO.030
- RPOW.ZWO.011
- RPOW.ZWO.011

Location: 206.271,918 491.209,262 Meters

Field	Value
Objectcode	EMES.ZWO.057
Eigenaar	Enexis
Medium	Middenspanning
Materiaal	
Diameter	
Status	In bedrijf
Categorie	0
Jaar_van_a	0
Opmerking	<null>
hyperlink	<null>
Aanlegjaar	<null>
Aantal	<null>

Proces dijkverbetering



Samen sterk beginnen

Kennismaken

Inventarisatie K&L

Opgave K&L

Afweging alternatieven

Opgave voor Kabels en Leidingen

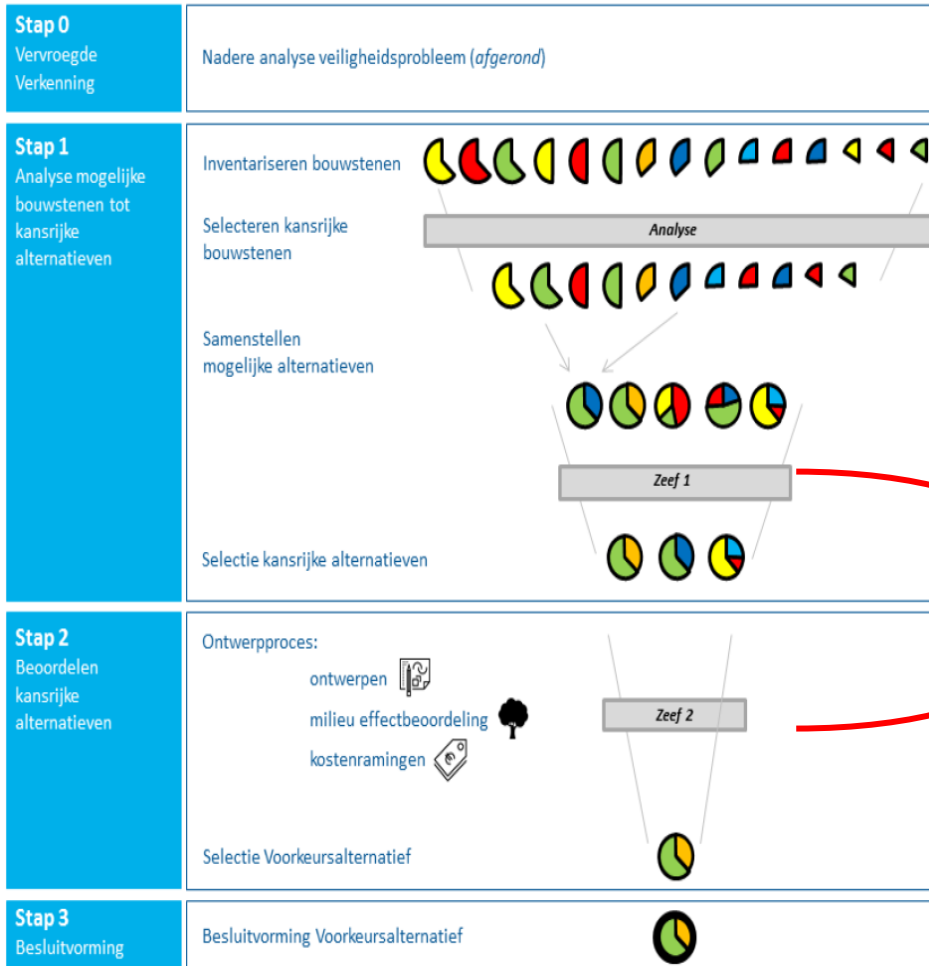
Wat kan, mag en / of moet

SAMEN AAN DE SLAG

1. Beoordeling van leidingen(!);
2. Bepaal de cruciale (kritieke) objecten:
 - Lange doorlooptijden
 - Hoge kosten
3. Uitgangspunt: laat K&L liggen als het kan;
4. Uitgangspunt: Laagste Maatschappelijke Kosten (LMK);
5. Categoriseer (1,2,3) -- eerste inschatting evt. later bij te stellen.



Proces dijkverbetering



Samen sterk beginnen

Kennismaken

Inventarisatie K&L

Opgave K&L

Afweging alternatieven

Voorbeeld afweging alternatieven

Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders

Huidige situatie



Alternatief B: Berm binnendijks



Alternatief C: Ingraving buitendijks



W: Goedkoop
N: Duur

W: Vergunbaar ??
N: Top, doe maar!

Resultaat na optimalisatie

Huidige situatie



Alternatief B': Verticale voorziening



Alt B': "Verticale voorziening"

- K&L handhaven
- Vergunbaar
- Win – win
- *handhaven parallelweg speelde ook mee*

What if...



Kruisend i.p.v. langsliggend??

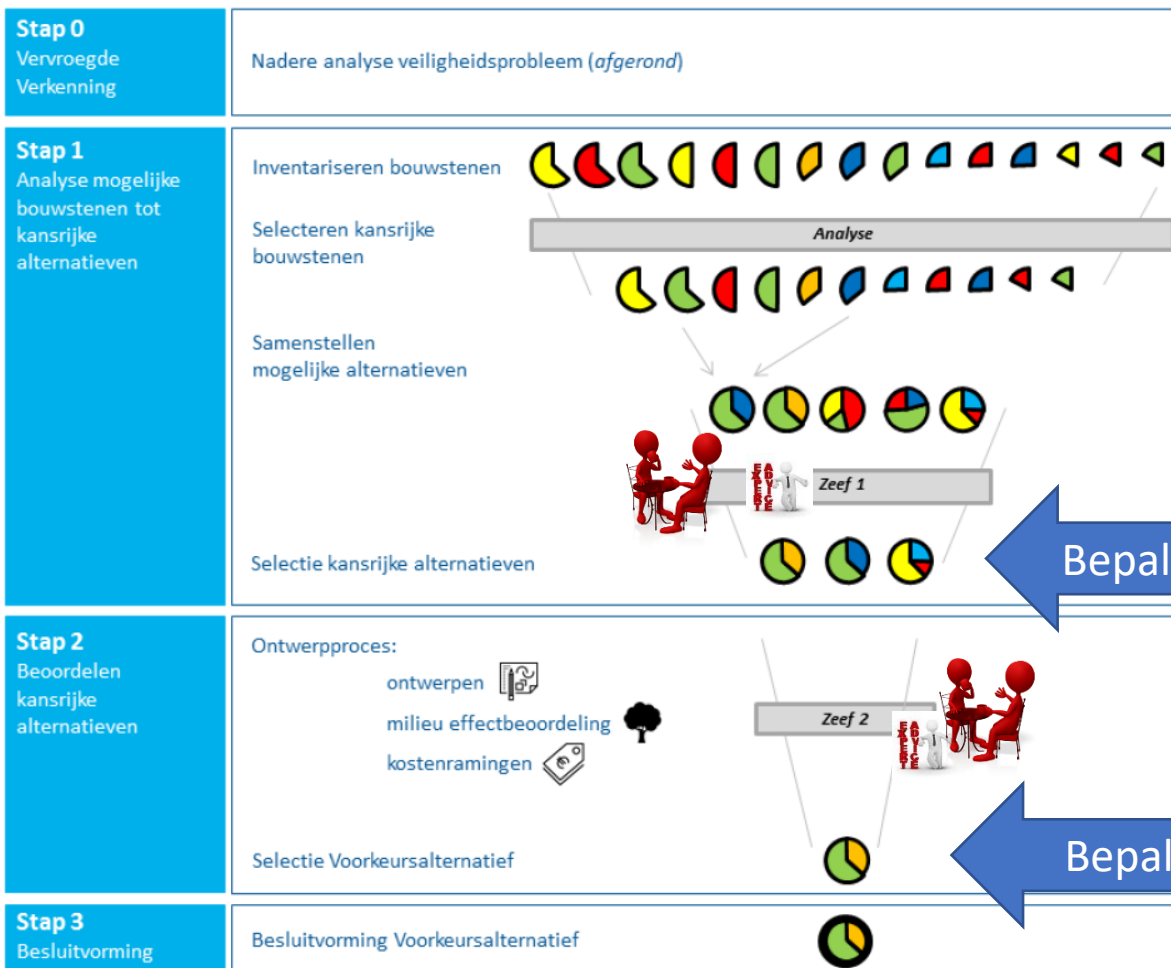
Of

Er was toch gekozen voor berm???

Mogelijk naar Kansrijk naar VKA

Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders

Overlegmomenten **alle** netbeheerders



Bepalen Kansrijke Alternatieven

Bepalen VKA

Mogelijk naar Kansrijk naar VKA

Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders

Overlegmomenten tussendoor



Naar behoefte 1 op 1 overleggen of **bundel** slim

- Elektra, gas, water
- De “grote jongens” (Gasunie, Tennet, Chemie ...)
- Gemeentes (overheden)
- Telecompartijen
 - Particuliere markt (KPN + ZiggoVodafone)
 - Zakelijke markt (BT, Eurofiber, Colt, etc.)



TIP: Laat ook OM en/of TM deelnemen aan overleg!



Mogelijk naar Kansrijk naar VKA

Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders

Afwegingen en keuzes

Gebruik de netbeheerder bij afwegingen en/of “in house” expertise

(Bij 30 km dijkversterking heeft niet elke netbeheerder de behoefte om 3 alternatieven 2x af te pellen...)



Zoek mogelijke verleggingstracés – combineer waar mogelijk

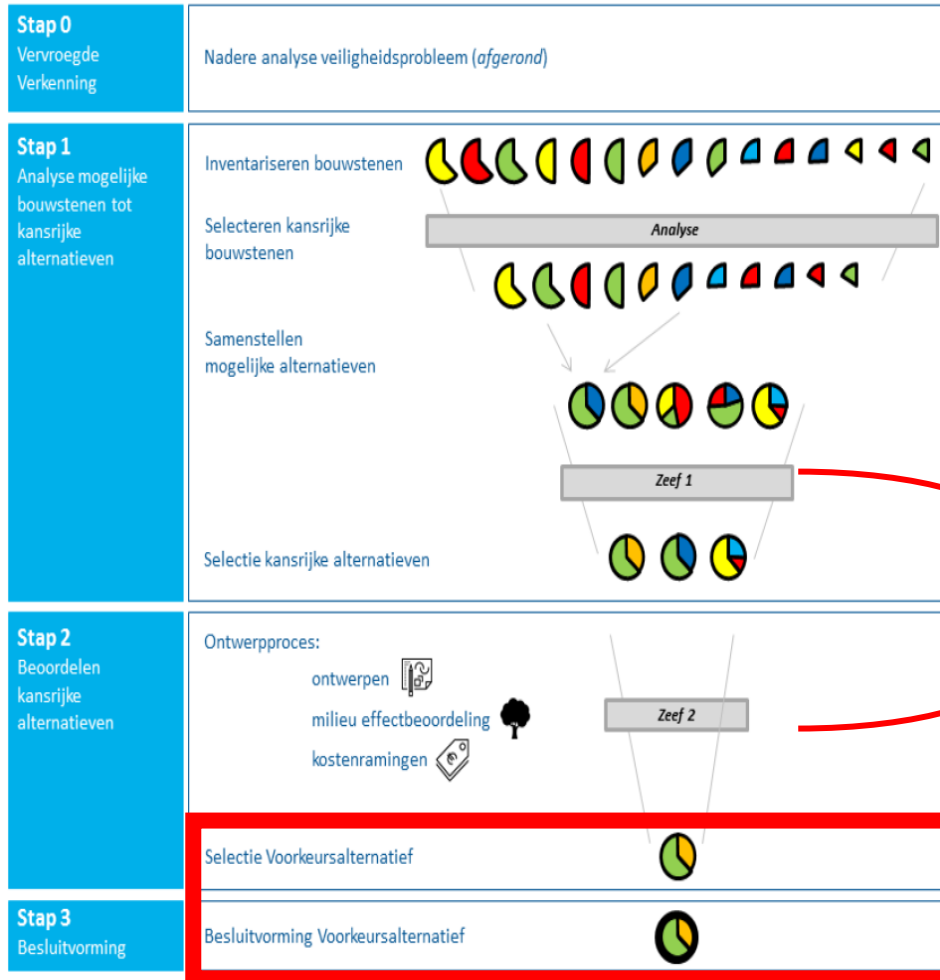


Financiële afwegingen – zoek of vraag kentallen



Houd vergunningverleners op hoofdlijnen aangehaakt
Samenhang met grondverwerving: verken de mogelijkheden

Proces dijkverbetering



Samen sterk beginnen

Kennismaken

Inventarisatie K&L

Opgave K&L

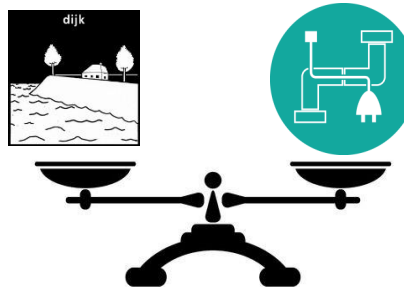
Afweging alternatieven

Samenvattend: verkenningsfase

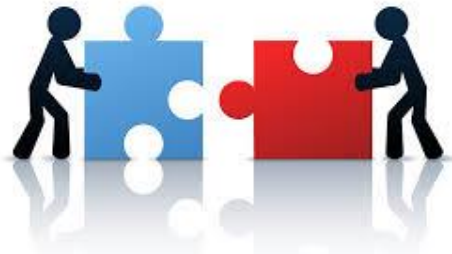
Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders



1. Kennismaken met
beheerders K&L



2. Samen cruciale
leidingen bepalen



3. Samen oplossingen
bedenken



4. Samen komen tot VKA
dijkversterking met K&L

Samen sterk beginnen Planuitwerkingsfase



Basistraining Dijken, Kabels & Leidingen

Martin Schepers

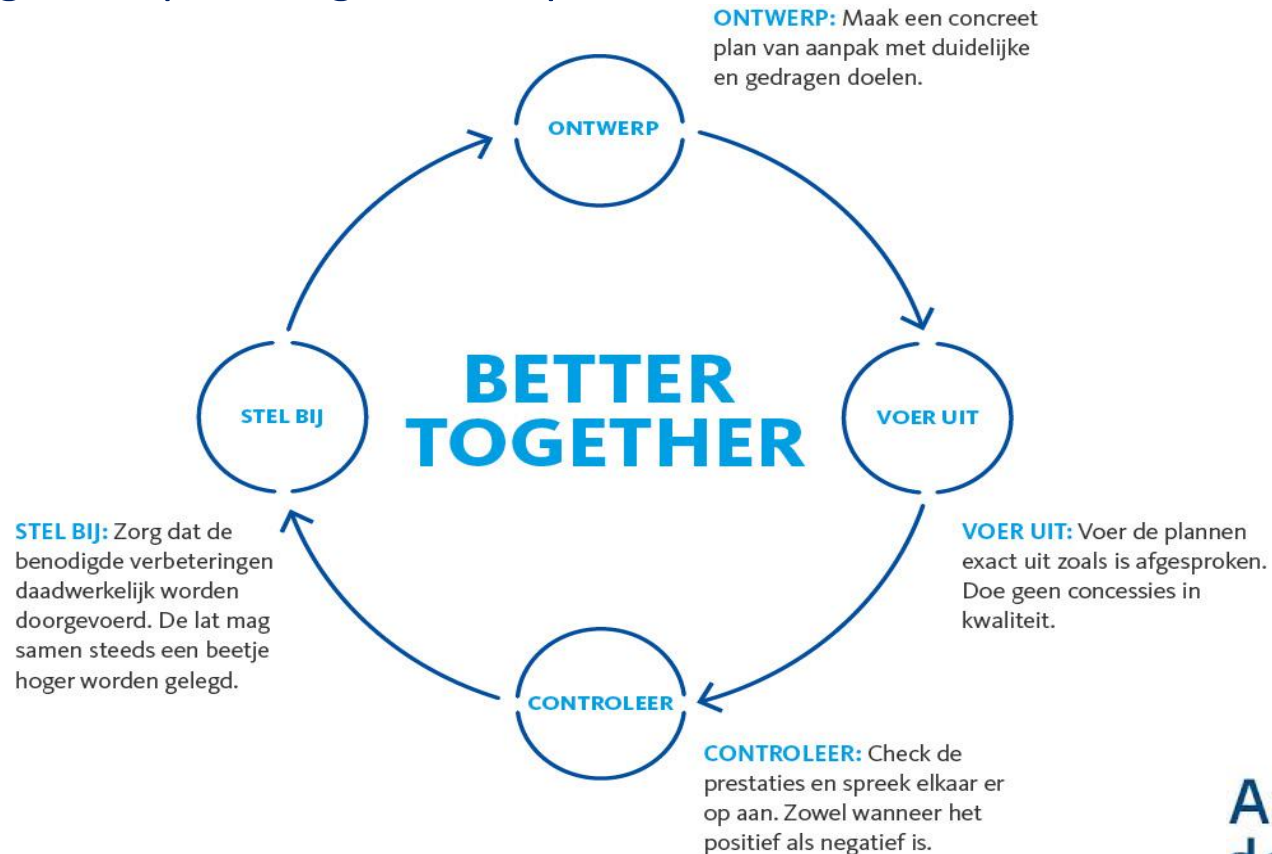
23 juni 2022

Verleggen/aanpassen van K&L

- Verleggingsplan
- Nadeelcompensatie:
 - NKL 1999
 - Telecommunicatiewet (1988)
 - Uitvoeringsprotocol Telecom (2012)
- Uitvoeringsprotocol:
 - Verzoek tot aanpassing VTA of verzoek tot maatregel (VTM)
 - Project overeenstemming POS

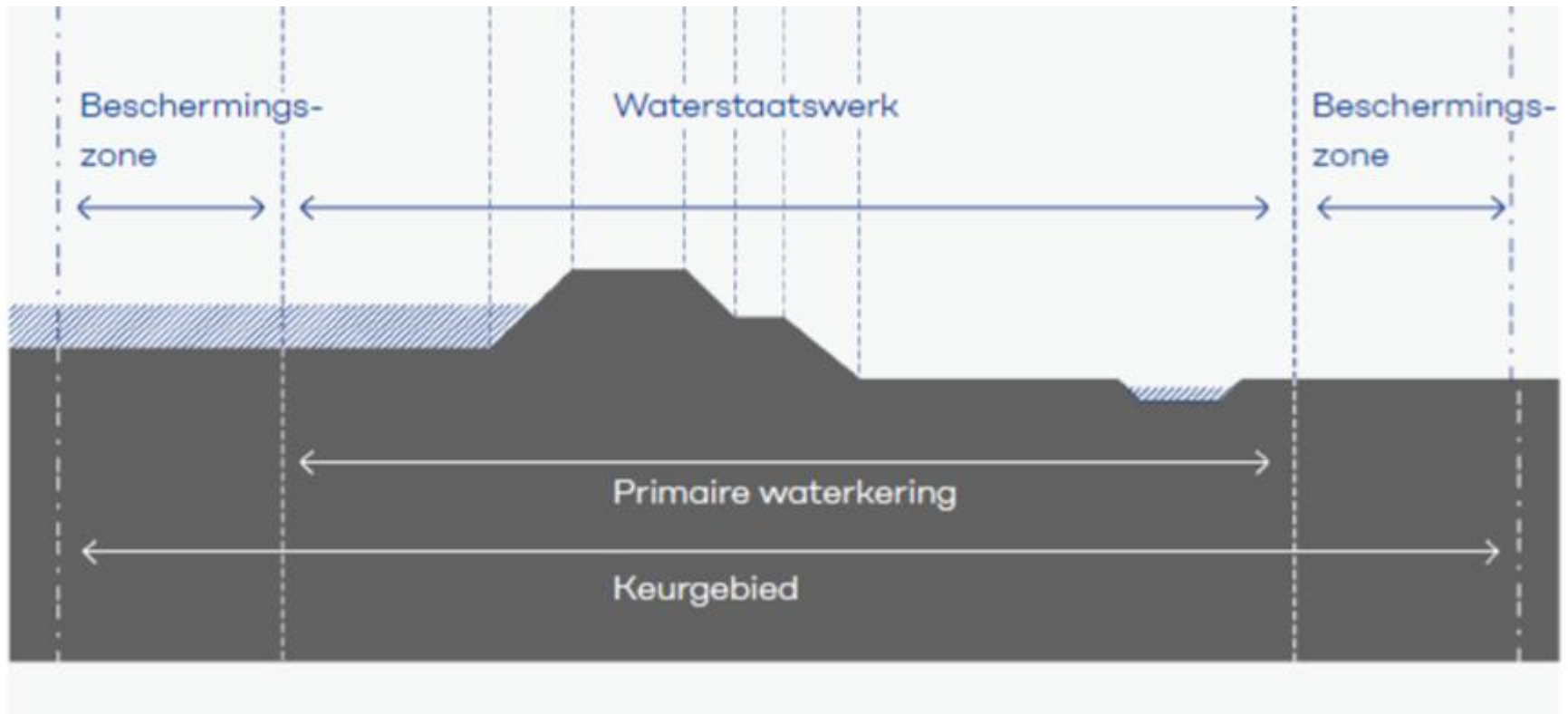
Recente ontwikkelingen

- Gezamenlijke grondverwerving
- Gedelegeerd opdrachtgeverschap



Gezamenlijk grondverwerving

Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders



Gedelegeerd opdrachtgeverschap

Strategische

Samenwerking

Water- en

Netbeheerders



SAMENWERKINGSOVEREENKOMST

Tussen Waterschap Rivierenland en Liander inzake het verleggen van kabels en leidingen binnen het Hoogwaterbeschermingsprogramma.

IN AANMERKING NEMENDE DAT:

- a) Partijen de behoefte hebben om **efficiency** aan te brengen en dit door middel van deze samenwerking te formaliseren.
- b) Voor het Waterschap geldt dat deze samenwerking meer **grip en sturing geeft op de planning** van het dijkversterkingsproject.
- c) Voor Liander geldt dat deze samenwerking bijdraagt aan een **effectievere aanpak van de voorbereiding en realisatie** van haar werkenpakket.

Vraag aan jullie: gedelegeerd opdrachtgeverschap

Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders



Wat als het waterschap namens de beheerders ook het verleggen van Kabels en Leidingen aanbesteed?

Welke (rand)voorwaarden zouden er zijn?

**Als dijkenbeheerders
Als netbeheerders
Als opdrachtnemers**

Invalshoeken

Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders

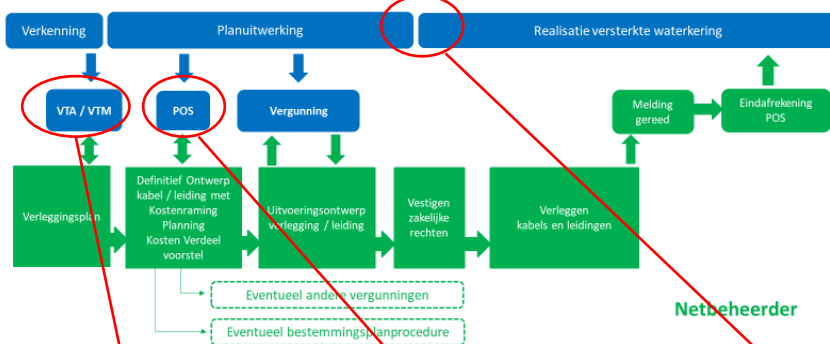


Samenvattend: planuitwerkingsfase

Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders

Samenhang dijkversterking en verleggen kabels en leidingen

Waterkeringgheerder



VTA / VTM

POS

PP WW

5. Tijdig verzoek tot aanpassing/ maatregel (VTA/VTM)

6. Samen werken aan Projectovereenstemming (POS)

7. Samen Projectbesluit voorbereiden

Samen sterk beginnen Realisatiefase

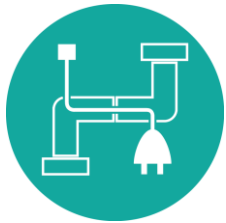


Basistraining Dijken, Kabels & Leidingen

Gezamenlijk

23 juni 2022

Samenvattend: realisatiefase



8. Afspraken K&L in contract
dijkversterking



9. Samenwerken in realisatie
dijkversterking



10. Eindafrekening en
informatie overdracht

Samen sterk beginnen



Basistraining Dijken, Kabels & Leidingen

Nisa Nurmohamed

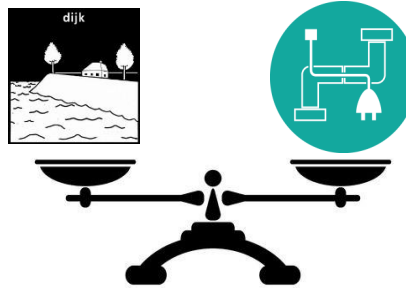
23 juni 2022

Verkenningfase

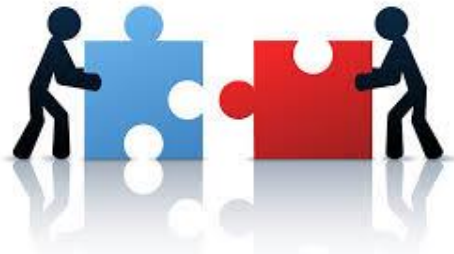
Strategische Samenwerking Water- en Netbeheerders



1. Kennismaken met
beheerders K&L



2. Samen cruciale
leidingen bepalen



3. Samen oplossingen
bedenken



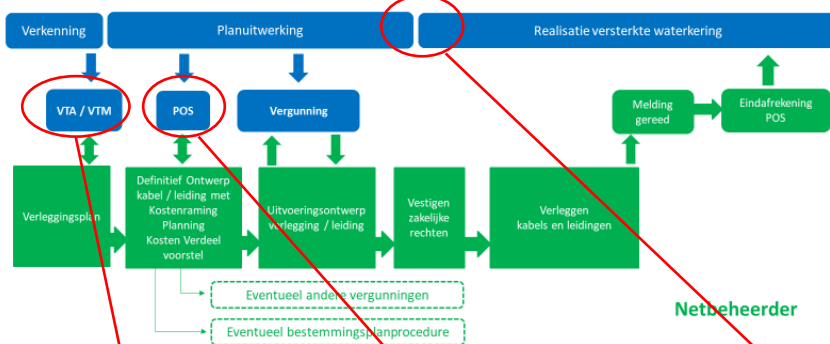
4. Samen komen tot VKA
dijkversterking met K&L

Planuitwerkingsfase

Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders

Samenhang dijkversterking en verleggen kabels en leidingen

Waterkeringgheerder



VTA / VTM

POS

PP WW

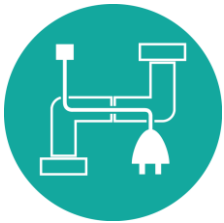
5. Tijdig verzoek tot aanpassing/ maatregel (VTA/VTM)

6. Samen werken aan Projectovereenstemming (POS)

7. Samen Projectbesluit voorbereiden

Realisatiefase

Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders



8. Afspraken K&L in contract
dijkversterking



9. Samenwerken in realisatie
dijkversterking



10. Eindafrekening en
informatie overdracht

Stappenplan Samen sterk beginnen

Strategische
Samenwerking
Water- en
Netbeheerders



Stappenplan Samen sterk beginnen

Checklist voor
dijkversterkingsprojecten
met kabels en leidingen
binnen het Hoogwater-
beschermingsprogramma



Realisatiefase:
Samen soepele inpassing
kabels en leidingen in
waterkering realiseren



Planuitwerkingsfase:
Samen kabels en
leidingen soepel
inpassen



Verkenningfase:
Direct samen
aan tafel



